

80-річчя академіка НАН України О.О. СОЗІНОВА

---

26 квітня виповнилося 80 років зна-
ному вченому в галузі генетики, се-
лекції, біотехнології та агроєкології акаде-
мікові НАН України Олексієві Олексійо-
вичу Созінову.

О.О. Созінов народився 1930 р. у с. Єржо-
во Рибницького району УРСР (нині Респу-
бліка Молдова). У 1954 р. закінчив агроно-
мічний факультет Одеського сільськогоспо-
дарського інституту за спеціальністю «се-
лекція і насінництво». У 1955 р. вступив до
аспірантури Всесоюзного селекційно-гене-
тичного інституту (м. Одеса). Тут Олексій
Олексійович подолав шлях від молодшого
наукового співробітника до директора ін-
ституту. У 1959 р. він захистив кандидат-
ську дисертацію на тему «Пивоваренный
ячмень на юге Украины», а в 1970 р. — док-
торську дисертацію на тему «Качество зер-
на пшениц юга Украины и пути его улучше-
ния». У 1978 р. його обрано академіком АН
УРСР.

Упродовж 1978–1982 рр. О.О. Созінов
був першим віце-президентом ВАСГНІЛ, а
протягом 1981–1987 рр. — директором Ін-
ституту загальної генетики ім. М.І. Вавило-
ва АН СРСР (м. Москва) та віце-пре-
зидентом Усесоюзного товариства гене-
тиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова
(м. Москва). У 1987–1990 рр. він очолював
Президію Південного відділення ВАСГНІЛ
(м. Київ), був заступником голови Держ-
агропрому УРСР. У 1990–1996 рр. О.О. Со-
зінов — перший президент Української ака-
демії аграрних наук. Від 1987 року і донині
він член Президії Національної академії
наук України, у 1990–2001 рр. — Президії
УААН. Протягом 1987–1992 рр. — віце-пре-
зидент ВАСГНІЛ, завідувач відділу при-

кладної генетики і біотехнології Південно-
го відділення ВАСГНІЛ та АН УРСР (АН
України).

У 1992 р. Олексій Олексійович став за-
сновником і директором Інституту агро-
єкології та біотехнології УААН, а в 1994 р.
очолив кафедру агроєкології та біотехно-
логії Національного аграрного університе-
ту. З 2000 р. він завідувач відділення Інсти-
туту агроєкології та біотехнології УААН, а
з 2001 р. — головний науковий працівник
цієї наукової установи.

О.О. Созінов уперше запропонував нові
генетично обґрунтовані методичні підходи
до розв'язання важливої для виробників
проблеми — підвищення якості зернових
селекційним і технологічним способами,
розробив і сприяв розвитку нових науко-
вих напрямів сучасної загальної і молеку-
лярної генетики, селекції та еволюції рос-
лин і тварин. Він уперше запропонував
принцип використання алейних варіантів
кластерів генів як генетичних маркерів.
Опрацьована вченим і його школою гене-
тична класифікація проламінів здобула
міжнародне визнання, а спосіб ідентифіка-
ції генотипів сортів і форм культурних рос-
лин за локусами запасних білків є важли-
вим етапом сучасного насінництва і сорто-
випробування. В останні роки Олексій
Олексійович активно працює над пробле-
мами геноміки, агросфери ХХІ ст., збере-
ження біорізноманітності і довкілля в кон-
тексті сталого розвитку.

О.О. Созінов — автор та співавтор 18 сор-
тів сільськогосподарських культур, отримав
19 авторських свідоцтв і патентів; опубліку-
вав понад 600 наукових праць, у тому чис-
лі 8 монографій, зокрема «Полиморфізм

белков и его значение в генетике и селекции» (М., 1985), що в 1989 р. удостоєна премії ім. В. Я. Юр'єва НАН України. Під керівництвом ученого підготовано 38 кандидатів і 7 докторів наук.

О.О. Созінов — голова кількох спеціалізованих учених рад, а також член експертних комісій із різних спеціальностей. Він входив до складу Комісії з питань аграрної та земельної реформи при Президентові України, Комісії з розроблення Національної програми розвитку сільськогосподарського виробництва на 1995–2005 рр., Державної комісії з питань реорганізації в галузі науки, Національної комісії з біоетики.

Олексій Олексійович — заступник головного редактора міжнародного журналу «Цитологія і генетика», редактор збірника наукових праць «Агроекологія і біотехнологія», член редколегії багатьох вітчизняних та зарубіжних часописів із питань генетики, селекції, біотехнології, загального рослинництва, насінництва; входить до складу Міжнародного товариства хімії зерна, Європейського товариства селекціоне-

рів, Американської асоціації хімії зерна, Канадського товариства генетиків, Українського міжнародного Комітету з питань науки і культури, Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова. Він член міжвідомчої комісії з питань біологічної та генетичної безпеки при Раді Національної безпеки і оборони України.

О.О. Созінов нагороджений орденами Леніна (1973), Жовтневої Революції (1977), Трудового Червоного Прапора (1971), «За заслуги» III ступеня (2000), багатьма медалями, Почесними грамотами. Йому присвоєно звання заслуженого діяча науки і техніки України (1990). Він лауреат Державної премії Російської Федерації в галузі науки і техніки (1995), Державної премії України в галузі науки і техніки (1996), премії ім. В.Я. Юр'єва НАН України (1989).

Наукова громадськість, колеги й друзі щиро вітають Олексія Олексійовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, активного довголіття і нових творчих звершень.

60-річчя академіка НАН України В.Ф. МАЧУЛІНА

23 квітня виповнилося 60 років відомому в Україні та за її межами фізикові академіку НАН України Володимирові Федоровичу Мачуліну.

В.Ф. Мачулін народився 1950 р. на Харківщині. Уся його наукова діяльність пов'язана з Інститутом фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова, де він почав працювати з 1973 р., закінчивши з відзнакою Київський політехнічний інститут. У 1978 р. Во-

лодимир Федорович захистив кандидатську, а в 1995 р. — докторську дисертації. У 2000 р. його було обрано членом-кореспондентом, а в 2009 р. — академіком НАН України.

Від 2003 р. В.Ф. Мачулін працює директором Інституту фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова, очолює відділення структурного і елементного аналізу напівпровідникових матеріалів і систем, а також Вищу атестаційну комісію України.